

**B.Com. Semester - 3 (NEP-2020) Examination****OCT/NOV-2025****Economics of Rural India (Multidisciplinary Course)****Time: 2:00 Hours****Marks:50****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

|          |                                                                                   |      |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------|------|
| પ્રશ્ન.૧ | ગ્રામીણ વિકાસના મૂળભૂત તત્વો સમજાવો.                                              | (૧૦) |
|          | અથવા                                                                              |      |
| પ્રશ્ન.૧ | ગ્રામીણ વિકાસ નીતિ સમજાવો.                                                        |      |
| પ્રશ્ન.૨ | ગ્રામીણ વસ્તીની વસ્તી વિષયક લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.                                   | (૧૦) |
|          | અથવા                                                                              |      |
| પ્રશ્ન.૨ | વસ્તી વિષયક લાભાંશ માટે પડકારો અને તકો સમજાવો.                                    |      |
| પ્રશ્ન.૩ | ગ્રામીણ ક્ષેત્રની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.                                             | (૧૦) |
|          | અથવા                                                                              |      |
| પ્રશ્ન.૩ | ગ્રામીણ ધિરાણમાં 'નાબાર્ડ'ની ભૂમિકા સમજાવો.                                       |      |
| પ્રશ્ન.૪ | ભારતમાં ગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમોના અમલીકરણમાં પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓની ભૂમિકા ચર્ચો. | (૧૦) |
|          | અથવા                                                                              |      |
| પ્રશ્ન.૪ | ગ્રામીણ વિકાસમાં કોર્પોરેટ ક્ષેત્રની ભૂમિકા સમજાવો.                               |      |
| પ્રશ્ન.૫ | ગ્રામીણ વિકાસના નિર્ધારકો વર્ણવો.                                                 | (૧૦) |
|          | અથવા                                                                              |      |
| પ્રશ્ન.૫ | ભારતમાં ગ્રામીણ વિકાસમાં NGOની ભૂમિકા ચર્ચો.                                      |      |

**English Version**

|       |                                                                                                 |      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| Que.1 | Explain Basic Elements of Rural Development.                                                    | (10) |
|       | OR                                                                                              |      |
| Que.1 | Explain Rural Development Policy.                                                               |      |
| Que.2 | Explain Demographic characteristics of rural population.                                        | (10) |
|       | OR                                                                                              |      |
| Que.2 | Explain Challenges and opportunities for demographic dividend.                                  |      |
| Que.3 | Explain Characteristics of the Rural Sector.                                                    | (10) |
|       | OR                                                                                              |      |
| Que.3 | Explain Role of 'NABARD' in Rural Finance.                                                      |      |
| Que.4 | Role of Panchayati Raj Institutions in implementation of rural development Programmes in India. | (10) |
|       | OR                                                                                              |      |
| Que.4 | Role of Corporate sector in Rural Development.                                                  |      |
| Que.5 | Discuss Determinants of Rural Development.                                                      | (10) |
|       | OR                                                                                              |      |
| Que.5 | Discuss Role of NGO in Rural Development in India.                                              |      |

\*\*\*\*\*